

Даниел Верстапен
прег Сигни Опера Хаус

ДАНИЕЛ ВЕРСТАПЕН

и неговата кросоувър музика

Известният белгийски пианист смесва различни стилове, пресича много граници и постига нестандартни и впечатляващи успехи, с които оживява световния музикален пейзаж. Верстапен е и страстен природозащитник. Свири на глетчер, край Вулкан, под променящите се светлини на северното сияние, живее зелено и се влюбва все по-силно в България... Цветен човек!

текст СТАНИСЛАВА ПЕТКОВА

Наричат белгийския музикант Даниел Верстапен „гениален“, а той се определя като „кросоувър пианист и композитор“. „Пианото е моята сродна душа“, казва и му вярва напълно, защото той буквално се слива с инструмента и с музиката, която свири и композира. Това лято Верстапен смя за втори път българската публика с виртуозните си изпълнения в Пловдив и Габрово. Вълнува не само артистичния свят, но и с позицията си на екозащитник, и няма как да е иначе – и неговата музика, и отношението му към природата извират от сърцето.

От колко годишен свирите? Какво е пианото за вас?

Бях на 5, когато започнах да свиря и пианото много бързо стана моята сродна душа – инструментът, с който мога да изразявам емоциите си, с който мога да мечтая... Една от най-известните ми композиции, е наречена Soulmate – „Сродна душа“. От доста млад учех ноти или техника, но имах талант да свиря просто „от нищото“ и това правя през целия си живот. Това искам да постигна в моите изпълнения, да докосна слушателите със своята музика, да докосна дълбоко душите им. Имам магистърска степен по класическа музика от най-престижния институт – консерваторията Lemmensinstituut в Белгия. Все още обичам да свиря класически пиеси на Бах, Рахманинов,

Чайковски, Вивалди..., но създадох свой собствен стил и той изразява това, което съм на 100%, комбинирам класическия с модерния свят и вдъхновявам младите хора и музиканти. Сега наричам себе си „кросоувър пианист и композитор“, съчетавайки опита си като обучен класически пианист с модерни звуци и техники на новото време. Опитвам се да се свържа с по-младите поколения, така че те също да се наслаждават на класическата музика така, както и аз, и да, разбира се, да свирят моите композиции.

Защо ви наричат „нестандартна фигура на европейската музикална сцена“? Кое е необичайното?

В гимназията и дори по време на магистратурата ми по класическа музика ме възприемаха като черен лебед, заради това, че импровизирах, интересувах се от електронна музика и изобщо от раз-

лични стилове. В модерните времена, в които живеем, възприятата се променя и дори най-класическите концертни зали по света искат да привлекат повече и по-млада публика. Това е перфектният момент да представя моята кросоувър музика по целия свят.

Често смесвате двете си любви – към музиката и към природата. Какво целите с този начин на свързване на изкуство и натура?

Аз съм истински влюбен в красотата ѝ. В България, Швеция, Исландия, Нова Зеландия – навсякъде съм запленил от големи планини, гори, морета, езера. Сред природата получавам най-голямо вдъхновение да създавам музика.

Видеото Ice on Fire заснех в Исландия и посветих на всички жители на град Гриндавик, които загубиха домовете си поради изригването на вулкана Fagradalsfjall. Дори по време на записите усетихме няколко силни земетресения. Толкова беше зрелищно и специално да видиш колко е могъща природата и че с нея шега не бива. Ние просто сме едни малки човечета, които я обитаваме за неопределено време.

През 2023 г. с моя екип заснехме и видео към Winter на Вивалди, в което свиря на пиано под светлините на северното сияние. За да визуализираме тази световноизвестна композиция на Вивалди, се пренесохме в приказния град Питео в най-северната точка на Швеция. Превеждайки емблематичните цигулки от „Четири сезона“ в чисто нов концерт за пиано с оркестрови и електронни добавки – за мен това беше МАГИЯ!

Една от вашите големи каузи е борбата с глобалното затопляне. Как ѝ повлия видеото, в което палите своето пиано сред леген пейзаж, огряван от северното сияние?

Демонстрацията на изгаряне на пианото, което вече беше готово за своето погребение (старо и напълно разнебитено) е просто метафора за самата ни планета. Тя се затопля с всяка изминала година и гори точно, както в моето видео. Пианото е моят свят, моята планета, мястото, където бягам, когато искам да остана сам. Това беше идеята ми – да гори в пламъци,

◀ Пианистът на глетчера Solheimajokull, Исландия при заснемане на видеото към Ice on Fire. Стайлинг Moncler от Metamorphosis Belgium.

символизирайки заплахата, надвиснала над главите ни. Светът ни има остра нужда от ремонт... Видеото започва с цитатите: „Нашият свят е в пламъци, нека настроим ритъма на нашата планета, докато все още имаме шанс“, „Пътуване чрез музика в гори, белите дробове на Земята, в преследване на Auroga Borealis“, „Нека продължим да изграждаме мостове между културите за бъдещите поколения“, „Нека музиката ни свърже отново с нашата безценна планета“.

Известно е, че дарявате част от приходите от концертите си на местни еко организации. Това ли е пътят за промоводействие на климатичните промени? Някои казват, че процесът е необратим...

Изменението на климата е много гореща тема в буквален и преносен смисъл, и всичко, което може да допринесе, е от полза и начин да се реагира. Дори да изглежда малко, представете си ако постигнем съгласие и всички допринесем за глобалната промяна – тогава процесът може да бъде обратим!

Водите „зелен“ живот с нисък въглероден отпечатък. Бихте ли описали един свой ден?

Една от причините да се опитвам да живея „зелено“ е да компенсирам многото ми пътувания със самолет. Докато съм у дома в моя град Зонховен в Белгия (неговото име, преведено на български, означава „Слънчевия град“) имам някаква структура на живот, в която спокойствието за ново вдъхновение и подготовката на следващите турнета и проекти е много важно за мен. Харесва ми да тичам в големите паркове в града и край него. Дори в моето работно пространство и офис изградих естествена зелена стена от мъх, съчетаваща природа и изкуство в едно. Къщата ми е екологична по отношение на зелената енергия, покривът е покрит със слънчеви панели, също така шофирам електрически автомобил.

Не обичам и да хабя храна и с това балансирам много добре, като пазарувам само най-необходимите неща, но често. Така винаги имам прясна храна и не се налага да изхвърлям почти нищо. Също обичам да пия натурална минерална вода и за тази цел избирам вода само в стъклени бутилки. Вода, която се доближава по качество до водата, която извира от вашата планина Родопи. Посетих я миналата година и имам топли спомени.

▲ Даниел Верстапен, виолистката Марина Барская и личният стилист на Бионсе Тай Хънтър, ВИП гост на премиерата на концерта в Карнеги Хол.

Пианистът подарява своя албум Reconnection ▶ в Сидни на нейно превъзходителство почитаемата Маргарет Бийзли, губернатор на Нов Южен Уелс, Австралия.

кои от най-популярните български артисти, за да изградим мост между културите. Свирихме и пяхме с Нина Николина, Любо Киров, Калин Вельов, а публиката беше супер екзалтирана. Мисля отново да се върна в България скоро след азиатското ми турне. То ще включва Япония, Южна Корея и Тайван.

Във всяка страна се гмуркам в нейната култура. За концертите в България направих голяма крачка напред, защото вашата публика е фантастична и винаги съм се чувствал добре дошъл. Исках да създам пълно изживяване и синтез между класика, поп, фолк и джаз, с ангелския глас на Нина Николина, невероятния Любо Киров, „Магическите гласове на България“, перкусиите на Калин Вельов, кавалджията Дамян Йорданов и Спортен клуб по художествена гимнастика „Тракия“. Представлението в пълния с история Античен театър беше вълшебно. А с Габрово имаме специална връзка, заради връзката с белгийския град Алст. Концертът беше една магия, а на следващия ден разгледах Етнографския музей на открито „Етър“ и Музея на хумора и сатирата.

Как създадохте „Райна“ – ваш прочит на автентична българска народна песен?

Българският фолклор ме вълнува отдавна. Влюбих се в гласа на Нина Николина, когато я видях във белгийския филм „Белгийският крал“. Дълбочината, богатството на тембъра, композициите – те са несравними. Нина избра една от така наречените „трудни за изпълнение песни“ – тези, с които певците завършват музикалната академия, както казва самата тя. Песента е от Пазарджишкия край, посветена на Райна Княгиня. Като по чудо текстът и мелодията се „прегърнаха“ в такъв синхрон, сякаш бяха написани едновременно. Аранжирментът направи Явор Русинов и мога да кажа, че е най-добрият аранжор, с когото съм работил. Той от години придава съвременно звучене на българския фолклор. „Райна“ вече направи и предпремиера извън България през май. Помолих Нина да участва на концерта ми в Гент, културната столица на Белгия. В него взеха участие и българският женски хор „Булгапея“ от Брюксел, с който

България бе част от световното ви турне RECONNECTION и свирихте в „Кенеди център“ във Вашингтон, Операта в Сидни, „Пиано център за музика и изкуство“ в Нова Зеландия, „Харпа“ в Исландия, „Карнеги Хол“ в Ню Йорк. У нас имахте концерти в Античния театър в Пловдив и в „Дома на културата“ в Габрово. Как тези мостове между културите се отразяват на музиката ви?

Най-големите акценти в турнето ми бяха Операта в Сидни и „Карнеги Хол“. Беше моя детска мечта един ден да свиря там и се сбъдна. Това са две от най-известните концертни зали в света, така наречената лига „А“ на класическата музика и съм щастлив, че бях допуснат и аз. Разбира се, зад това стоят години на упорит труд и себеотдаване на професията музикант.

В операта в Сидни бяхме в компанията на почетни гости, като Нейно превъзходителство почитаемата Маргарет Бийзли губернатор на Нов Южен Уейлс Австралия. Нейно превъзходителство избра да бъде гост на моя концерт след покана от наша страна. Тя е човекът със статут на кралско семейство, който се избира до живот, вторият по значение човек в Австралия след Крал Чарлз Трети!

В Ню Йорк, на концерта в „Карнеги хол“ също имаше много ВИП персони сред публиката, на правителствено ниво и известни личности. Белгийското и фламандското правителство бяха представени заедно със знаменитости от Ню Йорк. На срещата след концерта лична покана за снимка ми отправи официалният стилист на Бионсе – Тай Хънтър.

Вие и хърватският челист ХАУСЕР имахте концерти в Античния театър в Пловдив, разкажете повече за тях.

Забавен факт с предистория: тъй като „Карнеги Хол“ има повече от една зала, в един и същи ден концерт имахме и аз, и той. Двамата намерихме време между репетициите да се срещнем в бекстейджа. Споделяме еднакъв опит на класически обучени музиканти, и всеки от нас е поел по негов собствен път. Говорихме и за предстоящите си тогава концерти в Античния театър.

На моите концерти в Пловдив и Габрово това лято поканих ня-

ще участвам на специален концерт на 15 декември в зала Amuz в Антверпен, като част от коледното ми турне, прекосяващо Белгия и Холандия.

Преди време работихте и с Теди Кацарова, изпълнихте и своя версия на „Хубава си, моя горо“ във Варна. С какво ви импонира българският фолклор?

Да, с Теди Кацарова направихме нова версия на „Хубава си, моя горо“ с тъпан и публиката в Фестивалния Конгресен Център във Варна просто се изправи на крака и запя. Това, което ме очарова в българския фолклор, е сложността на неговите ритми в сравнение със западната музика. Обичам неговото богатство, много старата култура, която се долавя и много различни инструменти, които съдър- жа: гайда, кавал, тамбура...

Когато чух за пръв път „Мистерията на българските гласове“, се просълзих. Наистина ме докосва и мина през костите. Това беше моментът, в който започнах да се гмуркам в тази невероятна култура.

Свързвате различни, непознати музиканти, нова и нова публика и винаги има нотка неочакваност в реакциите и изпълненията. Това пречи или помага?

Винаги е едновременно предизвикателство и красива изненада свързването с толкова много различни музиканти и нова публика. Като музикант се уча всеки път, което е от полза за собствената ми работа. Разбира се, връщам се и на места, където вече съм бил, където публиката вече ме познава. Специално в България искам да се върна скоро. Почувствах се добре дошъл и всички са толкова ентузиазирани!

Как подготвяте една своя изява: първо посещавате непознато място и там ви хрумва как да развиете идеята си, или решавате от гистанция?

Стратегията невинаги е една и съща. Много пъти има места, на които никога не съм бил. Понякога съдбата просто ми показва своя път. Например никога не бях посещавал Австралия и Нова Зеландия, а тази година беше първата ми изява там.

Колко страни сте посетил?

Все още съм далеч от това да кажа, че съм бил на всички континенти. Свирил съм в повече от 20 държави в Европа, Северна и

▲ Верстапен и неговите специални гости Любо Киров, Нина Николена, Калин Вельов на концерта му „Мост между култури Reconnection в Античния театър в Пловдив.

◀ Виолистката Марина Барская, хърватският челист ХАУСЕР и Даншел Верстапен в бекстейджа на Карнеги Хол през юни тази година.

Южна Америка, Австралия и Океания. Все още ми предстоят изяви в Азия и Африка.

Къде е най-хубавото място за композиране?

На открито! Вдъхновението, което получавам сред природата, е несравнимо. Е, разбира се, записът се случва в собственото ми домашно студио. В момента работя над нова музика и нов албум, така че скоро ще имам още новини.

А за концерти – на открито, в голяма зала или пред камерна публика?

Това е много труден въпрос. Обичам да свиря в концертни зали, където има невероятна акустика, като в Операта в Сидни или „Карнеги Хол“. Но атмосферата на Античния театър в Пловдив е просто приказна. Когато казах на публиката там през юни, че това е най-красивият ми концерт, аз наистина го мислех. В съзнанието ми по време на концерта минаваха картини на всички древни артисти, които са пели, свирили или играли театър и драма на това впечатляващо и магично място. Друго много красиво място беше концертната зала „Харпа“ в Рейкявик, изцяло покрита със стъкло в специална форма, като мимикрия на заобикалящия исландски пейзаж.

В рога ви явно има разнородни таланти – ваш братовчег е трикратният световен шампион във „Формула 1“ Макс Верстапен. Вас блазнят ли ви високите скорости?

Абсолютно! Харесвам ги и много често трябва да поставя колата си на икономичен режим, за да не карам прекалено бързо. При заснемането на два от моите музикални видеоклипове също изживях емоцията на високата скорост. За Vivaldi Winter изпитах чувството в дрифт кола върху замръзнало езеро, а в част от видеото на Reconnection карах скоростен болид от „Формула 1“, разбира се с много предварителни инструкции и съвсем не както умее братовчед ми Макс.

Какъв е ритъмът, който слегвате в живота?

Животът е хаос от вибрираща енергия в нас и около нас. Просто трябва да намерим баланса, за да я канализираме в правилната и положителна насока! ■